

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 31T/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323010361
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislav Kováč
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2024:2323010361.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, samosudcom Mgr. Stanislavom Kováčom, na hlavnom pojednávaní konanom v Galante dňa 14. februára 2024, takto

rozhodol:

Obžalovaná E. Š., H.. XX.XX.XXXX N. Š., D. R. S. M. XXX, X.. Š., R.. Č.. C. U. XXX, X.. F.,

sa uznáva za vinnú, že

v období od októbra 2020 do 17.07.2023 zanedbala svoju zákonnú povinnosť prispievať na výživu svojich detí E. Q. B. A. U.E. Q., ktorá jej vyplýva zo zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a bola k nej zaviazaná na dcéru E. rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/81/2018 zo dňa 16.10.2018, právoplatný dňa 20.11.2018 a na syna A. U. rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/192/2017 zo dňa 15.01.2019, právoplatný dňa 08.02.2019, na každého sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, ktorá predstavuje od 01.07.2020 do 30.06.2021 sumu 29,42 €, od 01.07.2021 do 30.06.2022 sumu 29,87 € a od 01.07.2022 sumu 32,11 €, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Detského domova E. E. S., K.. O. XXX/XX, Z., túto vyživovaciu povinnosť riadne neplnila, hoci jej objektívne nič nebránilo vykonávať zárobkovú činnosť, z ktorej by túto vyživovaciu povinnosť hradila, okrem čiastočných úhrad spolu vo výške 472,50 €, čím jej za uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom vo výške 1 582,07 €,

teda

najmenej dva mesiace v období dvoch rokov neplnila zákonnú povinnosť vyživovať iného a čin spáchala závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas,

čím spáchala

úmyselný prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Za to jej ukladá

Podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, s poukazom § 37 písm. m) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky a 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona výkon uloženého trestu podmienene odkladá a podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona určuje skúšobnú dobu podmienene odsúdenia s probačným dohľadom na 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona, s poukazom na § 51 ods. 4 Trestného zákona, počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia ukladá povinnosť:

- príkaz zaplatiť v skúšobnej dobe podľa svojich schopností zameškané výživné.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 23.03.2023 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta obžalobu č. 2Pv 411/22/2202 na obžalovanú. Súd vo veci vydal trestný rozkaz, doručený obžalovanej dňa 18.04.2023, proti ktorému podal prokurátor odpor, a následne vec prejedal na hlavnom pojednávaní.

Obžalovaná na hlavnom pojednávaní dňa 17.07.2023 uviedla, že nič nespáchala. Neplatila preto, že nechcela, ale preto, že nemala prácu. Bola vo výkone trestu a nechceli ju nikde zobrať, keď si našla prácu v Samsungu ochorela. Keď mala nejaké peniaze tak zaplatila. Nevie koľko už zaplatila, posielala ich prevodom na účet. Pracovala cez agentúru aj v DHL, príjem mala okolo 670 € v hrubom. Vo výkone trestu vyživovaciu povinnosť nahlásila, svoje deti navštevuje.

Pri opätovnom výsluchu na hlavnom pojednávaní dňa 14.02.2024 uviedla že ona výživné na obe deti v ústave na výkon trestu nahlásila, to oni pochybili. Na priamu otázku, či jej poskytli nejaké dokumenty na vyplnenie odpovedala vyháňavo, že si myslela, že to zrážajú. Platby čo posielala na deti nedelí ale zasiela ich ako jednu sumu. Okrem platieb, k ktorých doklady predložila, poslala detskému domovu ešte 300 €, ktoré však zle zaevidovali ako platbu od otca. Potvrdenie o tom nemá.

Keďže prokurátor v obžalobe navrhol čítať výpoveď svedkyne Z.. B. K. a obžalovaná ju nenavrhol vypočúť osobne, bola prečítaná zápisnica o jeho výpovedi z prípravného konania zo dňa 04.01.2023. Vtedy uviedla, že pracuje ako sociálna pracovníčka v Komunitě Kráľovnej pokoja v Močenku, Centrum pre deti a rodiny. Deti Q. boli na základe rozhodnutí súdov umiestnené do ústavnej starostlivosti od júna 2017. Matka je zaviazaná vyživovacou povinnosťou, neplatí ju od novembra 2018, menšie sumy platila len keď bola v ústave na výkon trestu. Od posledného prepustenia v marci 2022 nezaplatila nič. Dňa 03.01.2023 volala matka do zariadenia, že poslala výživné 195 € a 50 €, ale zatiaľ im nič neprišlo. Celkový dlh na výživnom je vo výške 2 766,10 €.

Podľa rodných listov E. B. A. U. Q. je obžalovaná ich matkou.

Podľa rozsudku Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/81/2018 zo dňa 16.10.2018, právoplatný dňa 20.11.2018, bola obžalovaná zaviazaná platiť na výživu dcéry E. sumu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa podľa osobitného zákona platného v čase splatnosti bežného výživného počnúc právoplatnosťou rozsudku, vždy do 15. dňa mesiaca vopred na účet Detského domova E. E. S. N. Z..

Podľa rozsudku Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/192/2017 zo dňa 15.01.2019, právoplatný dňa 08.02.2019, bola obžalovaná zaviazaná platiť na výživu syna A. U. sumu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa podľa osobitného zákona platného v čase splatnosti bežného výživného počnúc právoplatnosťou rozsudku, vždy do 15. dňa mesiaca vopred na účet Detského domova Komunitě Kráľovnej pokoja v Močenku.

Podľa výpisu väzieb a trestov sa obžalovaná nachádzala vo výkone väzby alebo trestu odňatia slobody od 30.03.2018 do 30.09.2020 a od 20.05.2021 do 05.07.2022. Podľa rozúčtovania pracovnej odmeny bolo za obdobie 30.03.2018 až 30.09.2020 časť jej odmeny poukázaná na výživné, ale za obdobie od 20.05.2021 do 05.07.2022 nebola žiadna časť jej odmeny poukázaná na výživné.

Podľa odpovede Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra-Chrenová z 02.02.2023 boli obžalovanej v období od 30.03.2018 do 30.09.2020 z pracovnej odmeny vykonávané zrážky na úhradu výživného. V období od 20.05.2021 do 05.07.2022 poberala pracovnú odmenu ale nemala zaevidovanú žiadnu vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom.

Podľa emailu Z.. K. zo 06.03.2023 obžalovaná uhradila 19.08.2022 výživné vo výške 65 €, 07.10.2022 vo výške 65 €, 20.12.2022 vo výške 130 € a 22.12.2022 vo výške 115 €.

Podľa odpovede Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra-Chrenová z 19.10.2023 obžalovaná nastúpila výkon trestu odňatia slobody dňa 20.05.2021 a prepustená bola 05.07.2022. Zaradená do práce bola 13.07.2021 s pracovnou odmenou, z ktorej boli vykonávané zrážky na povinné poisťné odvody, úhradu trov výkonu trestu, na úhradu pohľadávok ostatných oprávnených a na úhradu pohľadávok ZVJS. Obžalovaná pri nástupe dňa 21.05.2021 nahlásila vyživovaciu povinnosť voči dcére Kristíne, zrážky na úhradu výživného sa však nevykonávali, pretože ústavu nebola späť doručená potvrdená žiadosť o vykonanie zrážok výživného z pracovnej odmeny odsúdenej. Podľa prehľadu zrážok neboli vykonávané žiadne zrážky na výživné.

Podľa oznámenia Detského domova Komunita Kráľovnej pokoja z 19.10.2023 uhradila obžalovaná v období od októbra 2020 do 17.07.2023 na výživnom pre dcéru E. spolu 97,50 € a jej dlh tak predstavuje 1 557,13 €.

Podľa predloženej tabuľky obžalovaná uhradila výživné za mesiac máj 2023 vo výške 17,50 € a za mesiac júl 2023 vo výške 80 €. Otec dieťaťa neuhradil žiadnu platbu v presnej výške 300 €.

Podľa potvrdení o vklade v hotovosti na účet K. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX predložených obžalovanou, táto uhradila dňa 20.12.2022 sumu 130 €, dňa 07.10.2022 sumu 65 €, dňa 19.08.2022 sumu 65 €, dňa 22.12.2022 sumu 115 €, dňa 20.07.2023 sumu 100 €, dňa 23.05.2023 sumu 35 € a dňa 21.07.2023 sumu 60 €.

Prvým rozsudkom dňa 17.07.2023 bola obžalovaná uznaná vinnou zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „TZ“) a bol jej uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 4 mesiace. Na odvolanie obžalovanej Krajský súd v Trnave uznesením sp. zn. 3To/141/2023 zo dňa 29.11.2023 rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c) TP zrušil v celom rozsahu a vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. V odôvodnení uviedol, že okresný súd sa dôsledne neriadil judikátom trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline sp. zn. Jtk 9/2011 ani § 2 ods. 11 TP kedy neexistoval, či obžalovaná počas výkonu trestu odňatia slobody od 20.05.2021 do 05.07.2022 nahlásila vyživovaciu povinnosť na deti E. B. A. U. a či jej bola počas výkonu ponúknutá práca. Okresný súd v odôvodnení neuviedol akúkoľvek úvahu, či výška zameškaného výživného predstavuje dlh na výživnom u maloletej E. B. A. U.. Pri posudzovaní konania páchatela musí súd vždy obligatórne riešiť predbežnú otázku podľa § 7 TP a to určenie vyživovacej povinnosti povinného voči oprávnenému, avšak v danom prípade sú dve oprávnené osoby a určenie výšky vyživovacej povinnosti je potrebné zohľadniť u každej z týchto osôb. Úlohou okresného súdu bude doplniť dokazovanie vyžadovanými správami z ÚVTOS a detského domova a opätovne vypočítať obžalovanú ohľadne z nich zistených skutkových zistení, aby okresný súd vedel ustáliť obdobie neplnenia vyživovacej povinnosti ako i výšku zameškaného výživného vo vzťahu k jednotlivým deťom.

Súd po vrátení veci oboznámil predmetné listinné dôkazy a vykonal opätovný výsluch obžalovanej, ako je uvedené vyššie.

Súd vyhodnotil vykonané dôkazy jednotlivo aj v ich súhrne a dospel k záveru, že skutok sa stal a vina obžalovanej bola jednoznačne preukázaná. Výpoveďou obžalovanej ako i oboznámenými listinnými dôkazmi bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaná má zákonnú povinnosť prispievať na výživu svojich detí, ktoré ešte nie sú plnoleté, pričom súdom mala určenú minimálnu výšku výživného. Obžalovaná nemala nijako zmenenú pracovnú schopnosť ani iné objektívne dôvody, ktoré by jej nedovoľovali platiť výživné aspoň v uvedenej výške. Istú časť žalovaného obdobia od 20.05.2021 do 05.07.2022 sa síce nachádzala vo výkone trestu odňatia slobody, avšak v ústave riadne nenahlásila svoje vyživovacie povinnosti, čím úmyselne zmariť platenie výživného zo svojej pracovnej odmeny a preto sa dopustila páchania tohto trestného činu aj počas pobytu v ústave na výkon trestu. V tomto súd vychádzal z odpovede Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra-Chrenová z 19.10.2023, podľa ktorej obžalovaná nahlásila vyživovaciu povinnosť (aj to len za dcéru E.), ale už nepožiadala o vykonávanie zrážok zo svojej pracovnej odmeny vyplnením písomnej žiadosti. Obžalovaná sa k odovzdaniu tlačiva priamo nevyjadřila a odpovedi sa vyhýbala.

Odvolací súd v zrušujúcom uznesení uviedol, že v období spáchania skutku boli dve oprávnené osoby na poberanie výživného (str. 6, 1. odsek). Prvostupňovému súdu však nie je zrejmé, na základe čoho dospel odvolací súd k takémuto záveru, a odvolací súd okrem prostého konštatovania k tomuto viac neuviedol. Okresný súd mal v konaní preukázanú iba jednu oprávnenú osobu, a to základe rozsudkov Okresného

súdu Galanta sp. zn. 12P/81/2018 a sp. zn. 12P/192/2017, ktorou je Detský domov Komunita Kráľovnej pokoja v Močenku, pričom táto skutočnosť nebola medzi stranami ani sporná. Prvostupňovému súdu teda nie je zrejmé, voči akým dvom oprávneným osobám má ustáliť sumu zameškaného výživného, keď jedinou oprávnenou osobou na poberanie výživného bol Detský domov Komunita Kráľovnej pokoja v Močenku, ktorej bola obžalovaná povinná platiť výživné podľa rozsudkov Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/81/2018 a sp. zn. 12P/192/2017.

Za žalované obdobie, ktoré predstavuje spolu 34 mesiacov, mala obžalovaná zaplatiť oprávnenému Detský domov Komunita Kráľovnej pokoja v Močenku celkovo 2 054,57 € (úhrady splatné v mesiacoch mesiace 10/2020 - 05/2021 = 29,42 € x 2 deti x 8 mesiacov, v mesiacoch 06/2021 - 05/2022 = 29,87 € x 2 deti x 12 mesiacov, v mesiacoch 06/2022 - 07/2023 = 32,11 € x 2 deti x 14 mesiacov, výživné splatné do 15.6. toho ktorého roku sa platí už na júl, kedy dochádza v zvýšení životného minima, keďže výživné sa platí na mesiac vopred.). V konaní bolo preukázané na základe tvrdení oprávneného zaplataenie 375 € z emailu Z.. K., ktoré sumy sa zhodujú s potvrdeniami o vklade preloženými obžalovanou, a 97,50 € z oznámenia zo dňa 19.10.2023. Obžalovaná preukázala aj vykonanie úhrad po 17.07.2023, tu však súd nemal preukázané, že ich určila na úhradu dlžného výživného, a bez určenia sa započítavajú k aktuálne splatnému výživnému, čiže mimo časový rámec žalovaného skutku. Uvedenú dobu páchania trestného činu 2 rokov a 10 mesiacov možno jednoznačne považovať za páchanie po dlhší čas.

Vzhľadom na spáchanie činu napriek vedomosti obžalovanej o svojej povinnosti platiť výživné a jej riadne nenahlásenie tejto povinnosti počas pobytu v ústave na výkon trestu mal súd preukázanú úmyselnú formu zavinenia.

Odvolačí súd vo svojom uznesení uložil súdu prvého stupňa ustáliť zameškaný dlh na výživnom vo vzťahu k dcéra E.H. B. K. A. U.. Ako súd uviedol vyššie, voči týmto osobám nemá obžalovaná žiaden dlh na výživnom, keďže v rozhodnom období neboli ešte plnoletí a oprávnenou osobou na poberanie výživného bol Detský domov Komunita Kráľovnej pokoja v Močenku, v ktorého starostlivosti boli deti v tom čase, čo tiež nebolo ani sporné, a to vo výške určenej rozsudkami Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/81/2018 a sp. zn. 12P/192/2017, teda na každé dieťa vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona platného v čase splatnosti bežného výživného.

Súd odmietol obhajobou navrhnuté dokazovanie vypočutím oprávneného k evidencii platby 300 € a vyžiadaním potvrdenia o poberaní hmotnej núdze obžalovanou, keďže tieto dôkazy neboli súdu navrhnuté bez meškania po tom, ako sa o nich mohla obžalovaná dozvedieť. Okrem toho okolnosti započítania platby 300 € sa dali zistiť z prílohy oznámenia Detského domova Komunita Kráľovnej pokoja z 19.10.2023, v ktorej nie je evidovaná žiadna platba vo výške 300 € od otca detí počas žalovaného obdobia. Taktiež okolnosť poberania hmotnej núdze je nepodstatná pre rozhodnutie, keďže nevypovedá o tom, ako sa osoba do hmotnej núdze dostala a či je objektívne schopná zárobkovej činnosti. Odvolačí súd síce v zrušujúcom uznesení uviedol, že riadne a úplné zistenie skutkového stavu je doménou okresného súdu, toto konštatovanie však nemá oporu v zákone, keď v zmysle § 2 ods. 10 TP je doménou orgánov činných v trestnom konaní, ktoré sú vymedzené v § 10 ods. 1 TP a súd (ani okresný) medzi nich nepatrí. Súдне konanie sa riadi zásadou kontradiktórnosti, v ktorom súd vystupuje ako arbiter medzi rovnými stranami s rovnakými právami na predkladanie dôkazov, a nie ako vyšetrovateľ.

Takto zistený skutkový stav veci a okolnosti, ktoré predchádzali spáchaniu trestného činu, i jeho konkrétne spáchanie, boli na hlavnom pojednávaní jednoznačne preukázané vyššie uvedenými dôkazmi. Na základe vykonania a zhodnotenia dôkazov týkajúcich sa skutkových zistení dospel súd k záveru, že skutok tak, ako je uvedený vo výrokovvej časti rozsudku, sa stal, že ho spáchala obžalovaná a tak svojim konaním naplnila vyššie uvedené zákonné znaky trestného činu. Súd nezistil nepatrnú závažnosť konania na použitie špecifického materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 TZ.

V odpise registra trestov má obžalovaná 3 záznamy za 3 trestné činy podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) TZ, za ktoré jej boli uložené podmienený trest odňatia slobody, ktorého výkon jej bol nariadený, trest povinnej práce, ktorý jej bol premenený na trest odňatia slobody, a nepodmienený trest odňatia slobody. Podľa výpisu z ústrednej evidencie priestupkov MV SR spáchala 22 priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, 4 proti verejnému poriadku, 1 proti majetku a 1 porušením povinností cyklistu. Podľa správy o povesti obce Diakovce bolo jej spolužitie s U. Q. ovplyvňované častým požívaním alkoholických nápojov obžalovanou, kedy sa stávala agresívnou a slovné aj fyzicky napadala rodinu U. Q., a z dôvodu

jeho sťažností ako aj sťažností susedov sa museli často riešiť priestupky obžalovanej, niekoľko krát bola z adresy vykázaná.

Súd mohol obžalovanej uložiť trest odňatia slobody od 1 do 5 rokov. U obžalovanej nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť, a zistil 1 priťažujúcu okolnosť -bola už za trestný čin odsúdená trestným rozkazom Okresného súdu Galanta sp. zn. OT/237/2017 zo dňa 23.10.2017, rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. OT/40/2018 zo dňa 06.02.2019 a Okresného súdu Galanta sp. zn. 2T/84/2018 zo dňa 15.05.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnava sp. zn. 6To/76/2019 zo dňa 16.07.2019. Pri prevahe priťažujúcich okolností sa dolná hranica trestnej sadzby zvýšila o jednu tretinu rozdielu hornej a dolnej hranice trestnej sadzby na 2 roky a 4 mesiace.

Pri ukladaní trestu súd okrem uvedeného zohľadnil aj špecifickosť predmetného trestného, kedy prevažuje záujem na hoc i dodatočnom plnení vyživovacej povinnosti nad ostatnými záujmami sledovanými trestným konaním (§ 86 ods. 1 písm. a/ TZ). na dosiahnutie tohto účelu je najvhodnejšie uloženie podmieneného trestu odňatia slobody s uložením povinnosti zaplatiť zameškané výživné, čím môže páchatel napraviť negatívne následky svojej trestnej činnosti, pod hrozbou výkonu trestu odňatia slobody, najmä keď obžalovaná sama deklarovala ochotu a vôľu výživné platiť a doplatiť. Výšku trestu súd určil na spodnej hranici zvýšenej trestnej sadzby, ktorá je dostatočná na dosiahnutie účelu trestu a zohľadňuje doterajší život obžalovanej ako i nebezpečnosť jej konania. Skúšobnú dobu určil súd dlhšieho trvania na 3 roky, z dôvodu spáchania viacerých trestných činov a početných priestupkov v minulosti.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho oznámenia na Okresnom súde Galanta. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku (§ 309 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, ďalej len „TP“). Odvolanie má odkladný účinok (§ 306 ods. 2 TP).

Odvolanie môžu podať:

- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku (§ 307 ods. 1 písm. a/ TP) a to v neprospech i v prospech obžalovaného (§ 308 ods. 1, ods. 2 TP),
- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný, alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe (§ 307 ods. 1 písm. b/ TP), a to len vo svoj prospech (§ 308 ods. 2 TP); v mene obžalovaného je oprávnený odvolanie podať aj jeho obhajca (§ 44 ods. 2 TP),
- príbuzný obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech (§ 308 ods. 2 TP).

Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môžu ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba (§ 307 ods. 2 TP).